

Iğdir

Category: Goşgular, Kitapcy
написано kitapcy | 24 январь, 2025
Iğdir İĞDİR

(Gölce Buluşma) Türkmenistan Derlemesi

Zaman eski zaman anlatır Koca,
Eli Türkmen eli, duruşu hanca.
Salır adlı bir koç yiğit var idi,
Bükerdi bileğın yiğidin onca.

Ava çıkar bir gün dolanır elde,
At sürer gün boyu bayırda belde.
Yorar boz aygırı çöker karanlık,
Kurur otağın dinlenir çölde.

Seher söküp gece erer sabaha,
Atı kişneyerek kalkınca şaha.
Salır kalkıp etrafına bakınır,
Bir karaltı görür varır silaha.

'Sen kimsin? 'diye sorar
Kız yüzünün perdesini açar
Derki: 'Ben bir periyim.'

Görünce yüzünü şaşırıp kalır,
Kor düşer gönlüne vurulur Salır.
Sıyrılıp kılıçtan varır yanına,
Âşık oldum diye yanar yalvarır.

Salır der:
'Âşık oldum, düştü sana meyilim'

Peri der:
'Ben senin karın değilim'

Salır der:
'Seninle evlenmek istiyorum'

Peri der:

'Ben periyim aşk badesi içemem,
Beni istiyorsan üç şartım var
Hiç birinden geçemem;
Yıkanırken, saçımı tararken
Bakmayacaksın arkamdan,
Yürürken.
Sözleşirler, seyran edip,
Av avlayıp, yiyip içip gezerler...

Bir gün akllı eser düşünür Salır,
Neden bakmayayım vesvese alır.
Seher vakti peri saçın tararken,
Bakıp gizli gizli hayrette kalır.

Ses vermez,
Yine bir gün öğle vakti bastırır sarı sıcak;
Peri serinlemek ister, 'yıkanmalıyım' der ancak.
Durumu anlayan Salır yalancıktan uykuya dalar,
Der: 'Bugün de izlemeliyim bakıyım sonu n'olacak'

Andı bozup uygularken oyunu,
Kız kuyudan alıp döker suyunu.
Artar şaşkınlığı söz inmez dile,
Seyre dalar endamını boyunu.

Peri, kendine doğru dönünce;
Kirpik altı çoklu meme görünce,
Bir ara konuşmak istese de vazgeçer,
Uyanıklığını gizler.
Peri yıkanıp yürürken
Ardından izler;
Ayakları terstir,
Erir...
İzlediğini açığa verir, sorar:

Sinmiyor içime bu nasıl meme,
Bu nasıl ayak ki basar sineme.
Güzeller güzeli bir kız sevmiştim,

İster de gerçeği istersen deme.

Peri sözünde durmadığı için öfkelenir;
Tekrar, eskisi gibi güzel kız suretine döner.
Salır hata yaptığını anlar, yalvarır...
Peri: 'Namertsin sen
Senden hamile kaldım' der
Güvercin olup uçup gider.

Ah çeker ardından koç yiğit Salır,
Yalnızdır dağlarda yalnız av alır.
Her seferde uğrar kurar otağı,
Gelen olmaz giden olmaz boş kalır.

Günün birinde yine aynı yere varıp oturur,
Periyi düşünür yine, kaygılanır.
O esnada pat diye iner bir kumru,
Peri olur.
Varıp Salır'ın huzuruna,
Kolundaki bebeği eline verir:
'Bu senin oğlun' der, yine kumru olur uçuverir.

Tepikler atını bakmaz ardına,
Salır oğlu ile döner yurduna.
Otağ açıp şölen verir Oğuz'a,
İğdir adı koyar bozkır kurduna.

Yapılan şölene Oğuz gür gelir,
İçerden dışardan nice er gelir.
Yeme içme bol eğlence töreden,
Vuslatî atası Korkut Pir gelir.

Kopuz çalar, deyiş okur, söz söyler.
Nameler inler, beyler yiğitler dinler.
Soy soylar boy boylar,
Salır'ın oğluna İğdir adını koyar.
Bayındır Han çocuğa aygır verir.
İğdir büyür serpilir, on sekiz yaşına gelir.
At biner, ok atar, av avlar.

Günlerden bir gün kırk yiğidiyle ava çıkar;
Türkmenleri talana gelen düşmanla karşılaşır.
Kılıç parlar, ok uçar,
Yiğitliğini gösterip, tuksak eder düşmanı.
Sevindirir Kazan'ı, Bayırdır Han'ı.
İğdir'in kahramanlığı yayılır oba oba,
Duyanlar Kazan Han'ın evine gelirler:
Bayındır Han ve nice beyler, yiğitler.
Dede Korkut kopuz çalar, name destan söyler;
İğdir'i kutlar,  ver.
İğdir'in nesli çoğalır birer birer.
Ve bu nesilden, peri katışığı,
Çok güzel bir boy olan
Çovdurların İğdir boyu t rer.

Osman ÖCAL. Goşgular